

Irak'ta Kürt Partileri Arasındaki Rekabet Dinamikleri ve Kerkük Petrolü

Ali SEMİN

Irak'ta IŞİD/DAEŞ terör örgütü ile yerel güvenlik güçlerinin arasında başlayan mücadele siyasi dengelere de yansımaktadır. Özellikle 17 Ekim 2016 tarihinde Musul operasyonlarının başlamasıyla birlikte Bağdat-Erbil ilişkilerinde ortaya çıkan gelişmelerle Kürt partileri arasındaki rekabet dinamiklerinin değiştiğini ifade etmek mümkündür. DAEŞ'e karşı düzenlenen askeri operasyonlar ve bu operasyonlar neticesinde kurtarılan bölgelerde bulunan yerel güçler arasında çatışma olasılığının artması tedirginliğe sebep olmaktadır. Bu bağlamda gerek Bağdat hükümeti ve ülkedeki etnik unsurların gerekse bölgesel/uluslararası güçlerin öncelikli sorumluluğunun DAEŞ sonrası Irak'ta yerel unsurlar arasında oluşabilecek çatışmaları önlemek olacağı ifade edilebilir. Bu kapsamda DAEŞ sonrası Irak'ta meydana gelecek gelişmelerin bilhassa başta Kerkük olmak üzere Musul ve diğer tartışmalı bölgelerde etnik ve mezhepsel (Şii-Sünni) odaklı sebeplerden ötürü oluşabilecek gerilimlerin çatışmaya dönüşmesinin önüne geçilmesi hayati önemdedir. Bu durumun Kuzey Irak Kürt partileri arasındaki güç mücadelesinde de karşımıza çıkması olasılıklar arasındadır. Dolayısıyla bu analizde Kürdistan Demokratik Partisi (KDP), Kürdistan Yurtseverler Birliği (KYB) ve Goran Hareketi ilişkilerindeki iç dinamikler ve Kerkük sorunu üzerindeki güç

mücadeleleri irdelenmektedir. Analizde ayrıca Kerkük petrolü üzerindeki KYB-KDP ve Bağdat-Erbil arasındaki gerilime değinilerek Kuzey Irak Kürt Yönetimi'nin geleceğine yönelik öngörülerde bulunmaktadır.

Kerkük'teki Rekabet Kimler Arasındadır?

Amerika Birleşik Devletleri'nin (ABD) Mart 2003'te Irak'ı işgalden sonra başta Kerkük olmak üzere Musul, Selahaddin ve Diyale vilayetlerine bağlı ilçe, nahiye ve köyler Bağdat ile Erbil arasında ciddi krizlere yol açmıştır. Bu durum Irak anayasasının 140. maddesiyle Kerkük ve sözü edilen vilayetler konusunda anayasal bir sorun haline gelmiştir. Buna göre, Kerkük'ün 3 aşamalı (normalleşme, nüfus sayımı ve referandum) bir planla Bağdat'a veya Erbil'e bağlanması öngörülmüştür. Söz konusu 140. maddenin 2007 yılının Aralık ayına kadar hayata geçirilmesi gerekmekteydi. Fakat bölgesel bir güç konumundaki Türkiye'nin ve uluslararası kuruluşların uyarısı ve Bush yönetimi ile Iraklı taraflar

arasında yapılan görüşmelerin sonucunda Kerkük referandumunu ertelenmiştir.

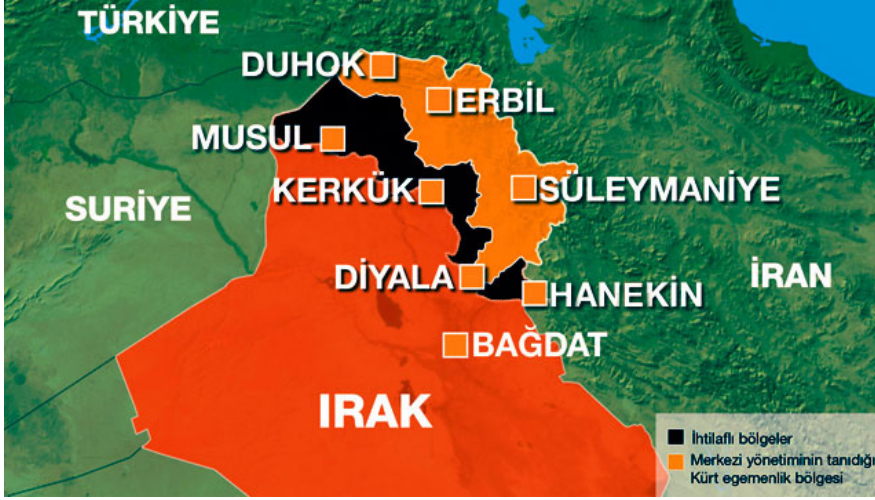
“Kürt yönetiminin 2003 yılından beri Kerkük’ün demografik yapısını değiştirecek eylem ve planlarından dolayı kentte yaşayan Türkmen ve Arapların güvenini önemli ölçüde zedelemiştir.”

Irak siyasetinde Kürtlerin üstlendiği rollere ve izlediği stratejilere bakıldığında, bilhassa 2003 yılından sonra üç temel hedefe yöneldiği görülmektedir. Bunlardan birincisi, Kerkük’ün Kuzey Irak Kürt yönetimine bağlanması. İkincisi, petrol ve diğer enerji kaynaklarıyla birlikte ekonomik bağımsızlığını kazanması. Diğeri ise, bağımsız bir Kürt devleti kurmak ve ilan etmektir. Fakat Kürtlerin Irak devleti içerisinde uygulamaya çalıştığı üç önemli stratejiden hiçbirinin tam anlamıyla gerçekleştiğini söylemek mümkün değildir. Çünkü ABD ve Uluslararası Koalisyon Güçleri tarafından işgal edilen Irak’ta devlet kurumları olmasa da ülkedeki iç dinamiklerin ve bölgesel dengelerin Kerkük’ün Kuzey Irak’a bağlanmasına müsaade etmediği ifade edilebilir. Bu bağlamda Kerkük’ün demografik, sosyo-kültürel çeşitliliğe sahip etnik yapısından dolayı kentin geleceğine ilişkin kararı Kürtlerin tek başına vermesi oldukça zordur. Bu nedenle sözü edilen sorunun Kerkük’te yaşayan Türkmen, Kürt ve Araplar arasında bir konsensüs sağlanmadan çözülmeyeceğini kabul etmek gerekir. Kentin geleceğine ilişkin kararların tek bir merci tarafından alınması Kerkük’ün iç savaşa doğru sürüklenmesi riskini beraberinde getirecektir.

Öte yandan Kerkük’ün jeopolitik öneminden ve petrol zengini olmasından ötürü hem Kürt siyasi

partileri hem de Bağdat-Erbil yönetimi arasında siyasi-askeri rekabet söz konusudur. Irak anayasasının 15 Ekim 2005 tarihinde yapılan referandum sonucunda kabul edilmesiyle birlikte Kerkük sorunu hususunda kavramsal tartışmalar da başlamıştır. Irak anayasasının 140. maddesine göre, başta Kerkük olmak üzere Musul, Selahaddin ve Diyale illeri “ihtilafı/tartışmalı bölgeler” adında geçmektedir. Erbil yönetimi, Kerkük ve diğer bölgeleri “Kürtlerden koparılan bölgeler” olarak nitelendirmektedir. 2012 yılında dönemin Başbakanı Nuri el Maliki ise tartışmalı bölgeler için demografik olarak “karışık bölgeler” kavramını kullanarak Kerkük sorununa yeni bir tanım getirmiştir. Bu açıdan bakıldığında Kerkük sorununun tanımı konusundaki karışık bölgeler tanımlamasının daha uygun olduğu savunulabilir. Çünkü Irak anayasasının 140.maddesini kapsayan Kerkük ve diğer bölgelerin karışık veya çeşitli etnik ve dini olarak kadim bir demografik yapıya sahiptir. Sözü edilen tartışmalı bölgelerin hiçbirinde tek bir etnik unsur bulunmamaktadır. Hatta birlikte yaşayan ve birbiriyle tarihi ve sosyo-kültürel bağları olan farklı etnik ve dini unsurdan oluşan bölgelerdir. Şu noktaya dikkat çekmek gerekir ki, Kürt yönetiminin 2003 yılından beri Kerkük’ün demografik yapısını değiştirecek eylem ve planlarından dolayı kentte yaşayan Türkmen ve Arapların güvenini önemli ölçüde zedelemiştir. Kerkük’ün demografik yapısını değiştirme stratejisi hem kentteki unsurlar arasında gerilimi tırmandırdı hem de Kerkük sorununu bölgeselleştirerek uluslararasılaştırdı. Kürtlerin, Kerkük üzerinde hâkimiyet kurma çabasının neticesinde Kürt partileri içerisindeki iç dinamikleri de olumsuz etkiledi. ABD’nin Aralık 2011’de Irak’tan askerlerini geri çekmesiyle beraber Kerkük’te KYB-KDP ve Goran Hare-

keti arasındaki güç mücadelesi bariz bir şekilde görülmektedir. Bu tablo Kürt partilerinin kendi aralarındaki dengeleri değiştirmektedir.

Yukarıda belirtilen gelişmelerin ışığında Kerkük sorunu değerlendirildiğinde, Kürtlerin kent idaresinin yüzde 70'ini kontrol etmesi ve Kerkük'ün Kuzey Irak'a bağlanmasını her mahfilde talep etmesi siyasi, ekonomik ve güvenlik sorunlarına yol açtığı söylenebilir. Kerkük Valisi, İl Meclis Başkanı ve Emniyet Müdürü gibi önemli görevler Kürtlerin kontrolindedir. Bu durum Kerkük'teki etnik unsurlar arasında gerilime ve krizlere neden olmaktadır. Kerkük üzerindeki etnik rekabetin yanı sıra Mesut Barzani'nin lideri olduğu Kürdistan Demokratik Partisi (KDP), Celal Talabani'nin Genel Sekreteri olduğu Kürdistan Yurtseverler Birliği (KYB) ve Novşirvan Mustafa'nın liderliğindeki Goran Hareketi gibi Kürt partileri arasında da hatırı sayılır güç mücadelesinin enerji rekabetine dönüştüğünü ifade etmek mümkündür.

Kürt partilerinin Kerkük üzerindeki rekabetine dikkat edildiğinde, IŞİD/DAEŞ terör örgütünün Haziran 2014'te Musul'u işgal etmesinin ardından Irak ordusu da çatışmadan Kerkük'ten tamamen geri çekilerek yerini Peşmerge güçlerine

birakmıştır. Irak ordusunun tamamen Kerkük'ten geri çekilmesi kentteki dengeleri de etkilemiştir. Çünkü Kürtler artık kentin idari, siyasi, askeri,

ekonomik ve enerji kaynakları (petrol) üzerinde hâkimiyet kurmasını kolaylaştırmıştır. Öyle ki, Kürtler kenti DAEŞ saldırılarından korumak için Kerkük'ün güvenliğini korumak amacıyla Peşmerge gücü dışında ne Türkmenlerin ne de Arapların kendi silahlı güçlerini kurmasına izin verdi. Kürtlerin bu tutumunun arkasında ülkede meydana

gelen güç boşluğundan istifade ederek Kerkük idaresinin yasal olmasa da gayri resmi olarak Kürt yönetimine bağlamak olduğu düşünülebilir.

“DAEŞ'ten sonra Kerkük'ün idaresi üzerinde Kürtler etkisini artırmıştır. Kentte bulunan 5 petrol yatağından 2'si olan Bay Hasan ve Havana petrol yatakları Erbil yönetiminin kontrolindedir.”

Kürtler Kerkük'ü mü Petrolü mü İstiyor?

Bu çerçeveden bakıldığında DAEŞ'ten sonra Kerkük'ün idaresi üzerinde Kürtler etkisini artırmıştır. Kentte bulunan 5 petrol yatağından 2'si olan Bay Hasan ve Havana petrol yatakları Erbil yönetiminin kontrolindedir. Kürt yönetiminin denetiminde olan söz konusu yataklardan günlük 150 bin varil petrol üretilmektedir. Geriye kalan petrol yatakları ise Irak Petrol Bakanlığı'na bağlı Kuzey Petrol Şirketi'nin denetiminde olup, günlük 150 bin varil petrol üretmek için ihtiyaçları giderdikten sonra 120 bin varilini Kerkük-Ceyhan

boru hattı üzerinden satmaktadır.¹ Kerkük petrolü, Bağdat-Erbil yönetimleri arasında krize dönüştüğü gibi KDP-KYB ve Goran Hareketi arasında da keskin bir güç mücadelesine evrildiği söylenebilir. Hatta Haziran 2014'ten sonra PKK terör örgütü de Kerkük'te kendini göstermeye başlamıştır. Dahası DAES'in 21 Ekim 2016 tarihinde Kerkük'e düzenlediği saldırı sırasında PKK'lılar Kerkük kalesi gibi hassas noktalarına ve şehrin merkezine yerleştirilmiştir.

PKK terör örgütü Talabani'nin lideri olduğu KYB'nin denetimindeki başta Kerkük olmak üzere Dibis, Tuzhurmatu ve Hanekin gibi bölgelerde bulunmaktadır. Başka bir ifadeyle DAES'in Irak topraklarında güç kazanmasıyla birlikte PKK'nın Kandil'in dışında da siyasi ve askeri faaliyetlerini arttırdığı söylenebilir. Bu bağlamda Kerkük'ün idaresi üzerindeki etkin olan gücün KYB'nin olduğunu ifade etmek yanlış olmaz. Nitekim Barzani'nin yönetiminde olan Kuzey Irak petrolünün Türkiye üzerinden dünya enerji pazarlarında satılması Kürt partileri arasındaki krizlerden biridir. Dolayısıyla KDP'nin Erbil yönetimi üzerinden bölgedeki petrolü satması ve diğer Kürt partilerine karşı bu konuda şeffaf davranmaması KYB ile Goran'ı rahatsız etmektedir. Bu sebeple KYB ve Goran Hareketi, KDP'ye karşı Bağdat merkezi hükümeti ile dolaylı olarak ittifak kurarak Kerkük petrolünün İran üzerinden satılması için anlaşmıştır. Söz konusu anlaşma İran Petrol Bakanı Bijan Zengene'nin 20 Şubat 2017 tarihinde Bağdat ziyaretinde mevkidaşı Irak Petrol Bakanı Cabbar Ali el-Luaybi ile görüşmesi neticesinde imzalanmıştır. Bağdat-Tahran arasında imzalanan an-

laşmaya göre, Kerkük petrolünün İran üzerinden enerji piyasasına satılması için boru hattı inşası öngörülmektedir.² Söz konusu boru hattının önümüzdeki yıldan itibaren inşasına başlanacağı bildirilmektedir.

Yukarıda sözü edilen gelişmeler değerlendirildiğinde, Bağdat'ın Tahran ile yaptığı anlaşma çerçevesinde Kerkük petrolünün sevk edilmesi için döşenecek olan boru hattıyla İran'a satılması KYB-KDP ilişkilerine de yansımaktadır. Kerkük idaresine hâkim olan KYB ve Goran Hareketi'nin temel hedeflerinden birisi bölgede çıkarılan petrolün üzerindeki KDP etkisini kırmak olduğu söylenebilir. Bu nedenle Bağdat'ın Kerkük petrolü konusunda İran ile anlaşmasının KYB-Goran Hareketi'ni hoşnut ettiği görülmektedir.

Şu önemli hususa dikkat çekmek gerekir, KDP Kerkük'ün Bay Hasan ve Havana petrol yataklarının kontrolünü sağlamaktadır. Bu açıdan bakıldığında, Bağdat'ın Tahran ile yaptığı anlaşmanın Kürtlerin kontrolündeki petrol yataklarını kapsayıp kapsamayacağı konusunda herhangi bir detay bilinmemektedir. Söz konusu anlaşma Kerkük petrolünün tamamını kapsarsa, KDP-KYB arasında ve Bağdat-Erbil ilişkilerinde çatışmalı bir gerilim yaşanabilir. DAES terör örgütünün Irak topraklarından tamamen çıkarılması durumunda olası çatışmanın ortaya çıkmaması için önlem alınması gerekmektedir.

Anlaşıldığı üzere Kürt partileri arasındaki petrol rekabetinin giderek arttığı görülmektedir. KYB'de, 2 Mart 2017 tarihinde Süleymaniye'den getirdiği takviye Peşmerge gücünün Irak Petrol

قوة عسكرية كوردية تدخل إلى شركة نفط الشمال في كركوك 1
http://www.rudaw.net/arabic/kurdistan/020320171, Erişim Tarihi: 03 Mart 2017.

العراق يوقع مذكرة تفاهم لتصدير نفط كركوك عبر إيران 2
http://bit.ly/2mBZAQn, Erişim Tarihi: 01 Mart 2017.

Bakanlığı'na bağlı olan Kuzey Petrol Şirketi'ne baskın düzenleyerek birkaç saatlik süreyle kontrol ettikten sonra geri çekilmiştir. KYB yetkilisi Aso Memend yaptığı açıklamada, Kuzey Petrol Şirketi'ni kontrol eden Peşmerge gücünün amacının Bağdat hükümetine bir uyarı niteliğinde olduğunu ifade etmiştir.³ Kuzey Irak Kürt Yönetimi Hükümet Sözcüsü Sefin Dizayi ise, “Kerkük'te Kuzey Petrol Şirketi'ne yönelik yapılan baskın sorumsuzca yapılan lokal ve kışkırtıcı bir davranış” olarak nitelemiştir. Dizayi ayrıca böyle sorumsuzca davranışlara gerek olmadığını vurgulamıştır.⁴ Öte yandan Kürt Yönetimi Başkanı Mesud Barzani de 11 Mart'ta Kerkük'ün DAESH ile mücadele eden batı mihrinde bulunan KDP'li Peşmergeleri ziyaret ederek komutanlarla toplantı yapmıştır. Fakat ilginç olan konu ise, Barzani'nin Kerkük Valisi Necmeddin Kerim'i ziyaret etmemesidir.

“KYB'nin Kerkük idaresine hâkim olmasına rağmen Kürt yönetimi adına Mesud Barzani'nin lideri olduğu KDP, Bay Hasan ve Havana petrol yatağından çıkarılan petrolü Kerkük-Ceyhan boru hattıyla Türkiye üzerinden satmaktadır. Bu durum KYB ve Goran Hareketi'ni rahatsız etmektedir.”

KYB'li Peşmerge gücünün Kerkük Kuzey Petrol Şirketi'ne yönelik düzenlediği baskının temel nedenlerini şu şekilde sıralanabiliriz:

1. KYB'nin Kerkük idaresine hâkim olmasına rağmen Kürt yönetimi adına Mesud

³ قوات كردية تقطع نفط كركوك مؤقتا وتهدد بغداد
http://bit.ly/2mWntES, Erişim Tarihi: 03 Mart 2017.

⁴ “حكومة إقليم كردستان: اقتحام شركة نفط الشمال
“تصرف غير مسؤول وغير قانوني ولا مبرر له إطلاقا”
http://www.faceiraq.net/inews.php?id=5470185, Erişim
Tarihi: 04 Mart 2017.

Barzani'nin lideri olduğu KDP, Bay Hasan ve Havana petrol yatağından çıkarılan petrolü Kerkük-Ceyhan boru hattıyla Türkiye üzerinden satmaktadır. Bu durum KYB ve Goran Hareketi'ni rahatsız etmektedir. Dolayısıyla Kerkük'ün idari yapısının tamamen Kürtlere geçmesi durumunda KYB de Kuzey Petrol Şirketi'nin denetimindeki yataklar üzerinde hak iddia edebilir. KYB'li yetkili Memend olayla ilgili açıklamasında Kerkük'te inşa edilmesi planlanan petrol rafinesinin bir hafta geç başlayacağını gerekçe olarak göstermiştir. Bu tablo KYB-KDP arasındaki petrol geriliminin önümüzdeki dönemlerde artacağı anlamına gelmektedir.

2. KYB, Kerkük petrolünden elde ettiği gelirlerle hem Kerkük'te hem de Süleymaniye yönetimine bağlı bölgelerde çalışan memurların maaşını ödemeyi planlamaktadır. Dahası KYB, resmi olarak açıklamamış olsa da, Süleymaniye-Germiyan ve Kerkük'ü Erbil'den ayırarak bölgeyi iki idareli yapıya dönüştürmeye çalışmaktadır. Bölgenin konjonktürü göz önünde bulundurulduğunda KYB'nin bu amaca ulaşmasının imkân dâhilinde olduğu söylenebilir. Çünkü Erbil-Bağdat ilişkilerindeki bütçe sorunu, Kuzey Irak'ta ciddi ekonomik krize ve bu yüzden işsizlik oranlarının yükselmesine yol açmıştır. Bu açıdan bakıldığında ekonomik krizden dolayı Mesud Barzani'nin Başkanı olduğu Kürt yönetimine karşı, kamuoyunda da tepkilerin her geçen gün arttığını göz ardı etmemek gerekir. Bu sebeple Süleymaniye, Germiyan ve Kerkük'te etkin olan KYB ve Goran Hareketi arasında yapılabilecek bir stratejik ittifakın bölgede iki idareli yapının kurulmasına yol açması olasılıklar dâhilindedir.

3. DAESH terör örgütünün Irak topraklarındaki ilerleyişi, Kürt partileri arasındaki iç dengeleri değiştirerek aralarında mevcut olan güç mücadelesinin seyrini de etkilemiştir. KDP-KYB ve Goran Hareketi ilişkilerindeki denkleme bakıldığında, Kürt partilerinin arasında meydana gelebilecek bir iç çatışmadan ziyade, farklı bölgesel ittifaklara ve kendi aralarındaki petrol rekabetine yöneldiklerini söylemek mümkündür. Başka bir ifadeyle, Kuzey Irak'ta Kürt partileri arasında sıcak çatışmaya girilmeden soğuk savaş yaşanmaktadır. KDP, Türkiye ile ilişkilerini geliştirirken; KYB-GORAN Hareketi de İran'la yakınlaşmaktadır. Bununla birlikte, KYB ve Goran, başta Kerkük olmak üzere, kendi bölgelerinde çıkarılan petrolü İran üzerinden dünya enerji pazarına satmaya çalışmaktadır. Şu noktaya dikkat çekmek gerekir ki, KYB-Goran Kürt-Şii/Bağdat ilişkilerinin gelişmesinden yana bir tutum sergilerken, Barzani'nin liderliğindeki KDP Kürt-Şii ilişkilerinin gelişmesinden ziyade, Barzani'nin bölgesel liderlik konumunu, güçlendirmeyi hedeflemektedir. Özellikle Celal Talabani'nin sağlık sorunlarının kötüleşmesinden ötürü, KYB'li yetkililer arasında ortaya çıkan anlaşmazlık ve KYB - Goran Hareketi ilişkilerinde meydana gelen yakınlaşma Kürt partileri içerisindeki iç dengeleri de değiştirmiştir.

Bağdat, Kerkük Petrolünü İran Üzerinden Pazarlayabilir mi?

DAESH terör örgütünün Musul'u kontrolü altına almasından sonra Kerkük petrolü Kuzey Irak Kürt yönetimi tarafından Kerkük-Ceyhan boru hattından satılmaktadır. Kürt yönetiminin Bağdat'tan bağımsız bir şekilde Kerkük petrolünü satarak kendi bütçesine katması yasal de-

ğildir. Kerkük'ün idaresi, ekonomisi ve güvenliği Kürt siyasi partileri tarafından kontrol edilse de anayasal olarak Bağdat merkezi hükümetine bağlıdır.

“ Bağdat-Tahran ve KYB-Goran Hareketi ilişkilerindeki gelişmelerin KDP'yi rahatsız etse de, orta vadede Kürt-Şii çatışmasının önlenmesi açısından önemli bir girişim olarak karşımıza çıkmaktadır. ”

Bu açıdan bakıldığında, Bağdat hükümetinin Kerkük petrolünün İran üzerinden satılması konusunda Tahran ile yaptığı anlaşmanın iki önemli nedeni vardır. Bunlardan birincisi, Kuzey Irak Kürt Yönetimi Başkanı ve KDP'nin lideri Mesud Barzani'nin bölge idaresi üzerindeki etkisini azaltmak amacıyla Kerkük üzerinden KYB'yi ve Goran Hareketi'ni güçlendirmek istemesidir. Diğeri ise, Haydar el Abadi hükümeti, İran'ın desteğiyle Kerkük'ü tamamen Kürtlere kapırmak yerine KYB-Goran Hareketi'ni yanına alarak Barzani'nin/KDP'nin Türkiye üzerinden petrol satmasını önlemeye yönelik bir girişim olduğu ifade edilebilir. Ayrıca, Bağdat ve Tahran özellikle DAESH'ten sonra kurulan Haşedi el Şaabi Şii milis gücü ile KYB'li Peşmerge güçlerinin Kerkük'te işbirliği yapmasının önünü açabilir. Çünkü DAESH terör örgütünün kontrol ettiği Irak topraklarının geri alınması ülkedeki güç dengelerinin değişmesine yol açabilir.

Dolayısıyla başta Kerkük olmak üzere Kürtlerin kontrol ettiği tartışmalı bölgelerde Peşmerge gücü ile Şii Haşedi el Şaabi arasında çatışma yaşanması kuvvetli bir ihtimaldir. Bu durumun önüne geçmek için Tahran-Washington yönetimleri KYB ve Goran Hareketi ile Bağdat hükümeti arasında Kerkük sorunu üzerinde uzlaşma sağlanması gerektiği düşünülebilir. Bağdat-Tah-

ran ve KYB-Goran Hareketi ilişkilerindeki gelişmelerin KDP'yi rahatsız etse de, orta vadede Kürt-Şii çatışmasının önlenmesi açısından önemli bir girişim olarak karşımıza çıkmaktadır.

Sonuç

Musul'un DAESH'ten geri alınmasıyla birlikte Irak'ın geleceğini etkileyecek pek çok gelişme ortaya çıkacaktır. Bunlardan ilki; Kerkük sorunundaki gelişmelerle birlikte Kuzey Irak'ta bağımsızlık referandumunun yapılması ihtimalidir. KYB'nin Kerkük üzerindeki hâkimiyetini daha da etkin kılmak amacıyla kentteki petrol yataklarını kontrolü altına almaya çalıştığı görülmektedir. Ancak Kerkük'ün geleceği konusunda kentte yaşayan Türkmenler, Kürtler ve Arapların birlikte karar vermesi önem arz etmektedir. 2003 yılından bu yana Irak'ın hassas vilayetlerinden biri olan Kerkük'ün geleceğine yalnızca kentteki etnik unsurlar arasında yapılacak anlaşmayla karar verilmemelidir. Bu konuyla ilgili atılması planlanan herhangi bir adımda Irak halkının tamamının uzlaşması gerekmektedir.

Kerkük Kürt-Türkmen ve Araplar arasındaki ilişkilerinde önemli bir sorun haline geldiği gibi aynı zamanda Kürt partileri arasında da rekabetin temelini oluşturmaktadır. KDP-KYB ve Goran Hareketi Kerkük'ün petrolü üzerinde güç mücadelesine başlamış durumdadır. Bu nedenle Kerkük petrolünün Kürt partilerinin kendi aralarındaki ilişkilerde de birbirilerine karşı bir kart olarak kullanılabilmesi potansiyel güç rekabet unsurlarından birine dönüştüğü söylenebilir.

BİLGESAM Hakkında

BİLGESAM, Türkiye'nin önde gelen düşünce kuruluşlarından biri olarak 2008 yılında kurulmuştur. Kar amacı gütmeyen bağımsız bir sivil toplum kuruluşu olarak BİLGESAM; Türkiye'deki saygın akademisyenler, emekli generaller ve diplomatların katkıları ile çalışmalarını yürütmektedir. Ulusal ve uluslararası gündemi yakından takip eden BİLGESAM, araştırmalarını Türkiye'nin milli problemleri, dış politika ve güvenlik stratejileri, komşu ülkelerle ilişkiler ve gelişmeler üzerine yoğunlaştırmaktadır. BİLGESAM, Türkiye'de kamuoyuna ve karar alıcılara yerel, bölgesel ve küresel düzeydeki gelişmelere ilişkin siyasal seçenek ve tavsiyeler sunmaktadır.

Yazar Hakkında

Mart 2011'den beri BİLGESAM Orta Doğu araştırmaları uzmanı olarak çalışan Ali Semin, Orta Doğu siyaseti, Türkiye'nin Ortadoğu politikası, Türk-İrak ilişkileri, Irak'ın iç ve dış politikası, kuzey Irak'ın siyasi yapısı, Türkmenler, Iraklı Kürtlerin bölgesel ve küresel güçlerle ilişkileri, Körfez ülkeleri, İran, Suriye, Libya, Mısır, Tunus, Filistin sorunu, Hizbullah ve Hamas konularıyla ilgilenmektedir. Semin, 2012 yılından itibaren Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler doktora programına devam etmektedir.